

**PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO
BIUDŽETO 2027 METŲ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Pensijų anuitetų fondo (toliau – Fondo) biudžeto 2027–2029 metų projektas (toliau – Biudžeto projektas) parengtas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos paskelbtą šalies ekonominės raidos scenarijų 2027–2029 m., VSDF valdybos parengtą pinigų srautų prognozę, įvertinus II pakopos pensijų kaupimo dalyvių, sulauksiančių senatvės pensijos amžiaus 2027–2029 m., sukaupytų sumų dydį ir potencialių pensijų anuitetų gavėjų skaičių, bei atsižvelgiant į nuo 2026-01-01 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo pakeitimus.

Pagrindinės veiklos pinigų srautai

Prognozuojamas 2027 m. įsigysiančių pensijų anuitetą asmenų skaičius, atsižvelgus į dėl Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimų numatomą pasitrauksiančių iš pensijų kaupimo sistemos asmenų skaičių ir indeksuojamą privalomą pensijų anuiteto įsigijimo ribą, yra 425, o 2028 m. ir 2029 m. – atitinkamai 764 ir 884 gyventojai. Pensijų anuitetus įsigysiančių pensijų dalyvių vidutinė sukaupta suma II pakopos pensijų fonde 2027 m. bus apie 20 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Fondo veiklos patirtimi, prognozuojama, kad 10 proc. asmenų, įsigysiančių pensijų anuitetą, t. y. 42 žmonės 2027 metais, 76 – 2028 metais ir 88 – 2029 metais rinksis atidėtąjį pensijų anuitetą, todėl į Fondą bus pervesta tik apie 23 proc. II pakopos pensijų fonde sukauptos sumos (tikslus procentas priklauso nuo asmens amžiaus, kai jis kreipiasi dėl pensijų anuiteto įsigijimo). Likusi dalis rinksis standartinį arba standartinį su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu pensijų anuitetą.

Šios prielaidos įvertintos prognozuojant Fondo įplaukas iš vienkartinį įmokų ir 3 proc. atskaitymo nuo pensijų kaupimo dalyvių iki senatvės pensijos amžiaus atsiimamų lėšų. Įmokos prognozuojamos pagal išsamius 2026 m. liepos mėn. pensijų kaupimo dalyvių duomenis, įvertinus prognozuojamą kiekvieno dalyvio sukauptą turtą iki senatvės pensijos amžiaus, tikimybę sulaukti šio amžiaus, numatomą pasitraukimą iš kaupimo 2027 metais, galiosiančią pensijų anuiteto įsigijimo ribą ir 25 proc. sukaupto turto atsiėmimą. 2027 m. daroma prielaida, kad pensijų anuitetą įsigis 20 proc. potencialių pensijų anuitetų gavėjų ir 12 proc. dalyvių, kurie sprendimą įsigyti pensijų anuitetą buvo atidėję, o nuo 2028 m. – atitinkamai 55 proc. ir 25 proc. 2027 m. numatoma gauti 7 979 tūkst. Eur, 2028 m. ir 2029 m. – 15 173 tūkst. Eur ir 18 587 tūkst. Eur atitinkamai. Iš jų 2,5 proc., t. y. 2027 metais 200 tūkst. Eur (2028 m. ir 2029 m. – 379 tūkst. Eur ir 465 tūkst. Eur atitinkamai) numatoma skirti Fondo administravimui. Likusi suma – 2027 metais 7 780 tūkst. Eur (2028 m. ir 2029 m. – 14 794 tūkst. Eur ir 18 122 tūkst. Eur atitinkamai) bus skiriama investavimui ir pensijų anuitetų mokėjimams vykdyti. 2027 m. numatoma gauti papildomai 1 087 tūkst. Eur, 2028 m. – 787 tūkst. Eur, o 2029 m. – 894 tūkst. Eur įplaukų iš 3 proc. atskaitymo nuo pensijų kaupimo dalyvių iki senatvės pensijos amžiaus atsiimamų lėšų. Užtikrinus Fondo valdymo ir administravimo išlaidų finansavimo poreikį, šios 3 proc. atskaitymo lėšos, laikantis nustatytų jų panaudojimo prioritetų, gali būti naudojamos paskoloms grąžinti, investicinei veiklai bei pensijų anuitetams indeksuoti.

Biudžeto projekte pensijų anuitetų išmokoms 2027 m. numatoma skirti 4 803 tūkst. Eur (2028 m. ir 2029 m. – 5 307 tūkst. Eur ir 6 051 tūkst. Eur atitinkamai), atsižvelgus į prognozuojamą įsigytų pensijų anuitetų pasiskirstymą pagal rūšis bei vidutinę sukauptą sumą, už kurią įsigijamas pensijų anuitetas. Atidėtojo pensijų anuiteto atveju išmokos pradėdamos mokėti tik asmeniui sukakus 85 metams, t. y. šią pensijų anuiteto rūšį pasirinkusiems asmenims 2027–2029 metais pensijų anuiteto išmokos dar nebus mokamos.

Valdymo ir administravimo išlaidos prognozuojamos įvertinus Lietuvos Respublikos įstatymais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais deleguotas funkcijas. Šios išlaidos 2027 m. sudarys 559 tūkst. Eur., iš jų 469 tūkst. Eur (84 proc.) sudarys tiesioginio darbo užmokesčio, įskaitant Pensijų anuitetų fondo tarybos (toliau – Taryba) narių atlygio išlaidas, kartu su susijusiais mokesčiais ir socialinio draudimo įmokomis. 2027 m. planuojama skirti 28 tūkst. Eur programinės įrangos eksploatavimui, vystymui, atnaujinimui bei priežiūrai, 16 tūkst. Eur sudarys Pensijų anuitetų fondo veikloje naudojamos programinės

įrangos amortizacija. Planuojamos valdymo ir administravimo išlaidos 2028 m. ir 2029 m. sudarys 592 tūkst. Eur ir 649 tūkst. Eur atitinkamai, iš jų 500 tūkst. Eur ir 553 tūkst. Eur sudarys tiesioginės darbo užmokesčio, įskaitant Tarybos narių atlygį, ir susijusių mokesčių išlaidos. Darbo užmokesčio išlaidos didinamos pagal Finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio darbo užmokesčio augimą. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos valdymo ir administravimo išlaidos finansuojamos iš 2,5 proc. atskaitymo nuo gautų vienkartinių pensijų anuitetų įmokų, o šių lėšų nepakakus, dalis išlaidų dengiama iš Fondui pervesto 3 proc. atskaitymo iš pensijų turto lėšų.

Kitas išlaidas sudaro su investavimo veikla susijusios išlaidos, tokios kaip komisinių mokesčiai tarpininkams, vertybinių popierių sąskaitų tvarkymo ir atsiskaitymo mokesčiai. Numatoma šių išlaidų suma 2027 m. – 106 tūkst. Eur, 2028 m. ir 2029 m. – 116 tūkst. Eur ir 135 tūkst. Eur atitinkamai

Finansinė ir investicinė veikla

Fondo gautos lėšos, atskaičius 2,5 proc. atskaitymo nuo vienkartinių įmokų, pervedamų pensijų anuitetui įsigyti ir iki 2 mėnesių išmokoms reikalingą sumą, bus investuojamos. Lėšos, gautos išpirkus laikomus ne nuosavybės vertybinius popierius ir pardavus Augimo portfelio kolektyvinio investavimo subjektų vienetus (ETF), reinvestuojamos: 2027 m. planuojama gauti 5 000 tūkst. Eur, 2028 m. – 3 600 tūkst. Eur, 2029 m. – 2 551 tūkst. Eur. Iš viso 2027 m. planuojama investuoti 8 984 tūkst. Eur (2028 m. ir 2029 m. – 13 918 tūkst. Eur ir 15 603 tūkst. Eur atitinkamai) į įvairias finansines priemones: Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių vyriausybių ir kitų patikimų ūkio subjektų išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, kolektyvinio investavimo subjektų vienetus. Iš investicijų palūkanomis 2027 m. numatoma gauti 617 tūkst. Eur įplaukų (2028 m. ir 2029 m. – 611 tūkst. Eur ir 591 tūkst. Eur atitinkamai).

2027 m. numatytas 74 tūkst. Eur paskolos Finansų ministerijai grąžinimas, 2028 m. – 119 tūkst. Eur, o 2029 m. – 45 tūkst. Eur. Visas turimas paskolas numatoma grąžinti iki 2030 m. pabaigos. Naujų paskolų poreikio nenumatoma.

Pinių ir jų ekvivalentų pasikeitimas

Prognozuojamos 2027 m. Fondo biudžeto įplaukos iš viso **14 683 tūkst. Eur**. Prognozuojamas apskaičiuotų Fondo biudžeto įplaukų surinkimo lygis yra 100 proc., nes įsipareigojimai Fondui atsiranda tik pensijų kaupimo bendrovėms pervedus pensijų anuitetų įmokas. Skirtumai nuo biudžeto gali atsirasti dėl kitokio faktinio pensijų kaupimo dalyvių, kurie įsigis pensijų anuitetus, skaičiaus, jų sukauptų sumų, dalyvių naudojimosi lėšų atsiėmimo galimybėmis bei Fondo įplaukų iš investuoto turto. Prognozuojamos 2028 m. ir 2029 m. Fondo biudžeto įplaukos iš viso – atitinkamai 20 171 tūkst. Eur ir 22 623 tūkst. Eur.

2027 m. prognozuojamos Fondo biudžeto išlaidos **14 526 tūkst. Eur**, 2028 m. ir 2029 m. – atitinkamai 20 052 tūkst. Eur ir 22 483 tūkst. Eur.

Prognozuojama, kad einamųjų metų įplaukos 2027 m. viršys išlaidas 157 tūkst. Eur, o 2028 m. ir 2029 m. – 120 tūkst. Eur ir 140 tūkst. Eur atitinkamai.

2027 m. pradžioje Fondo einamosiose sąskaitose planuojamas pinigų likutis 884 tūkst. Eur, metų pabaigoje planuojamas pinigų likutis 1 041 tūkst. Eur (2028 m. ir 2029 m. atitinkamai 1 161 tūkst. Eur ir 1 301 tūkst. Eur). Toks pinigų likutis reikalingas pensijų anuitetų mokėjimams per artimiausius 2 mėnesius vykdyti.